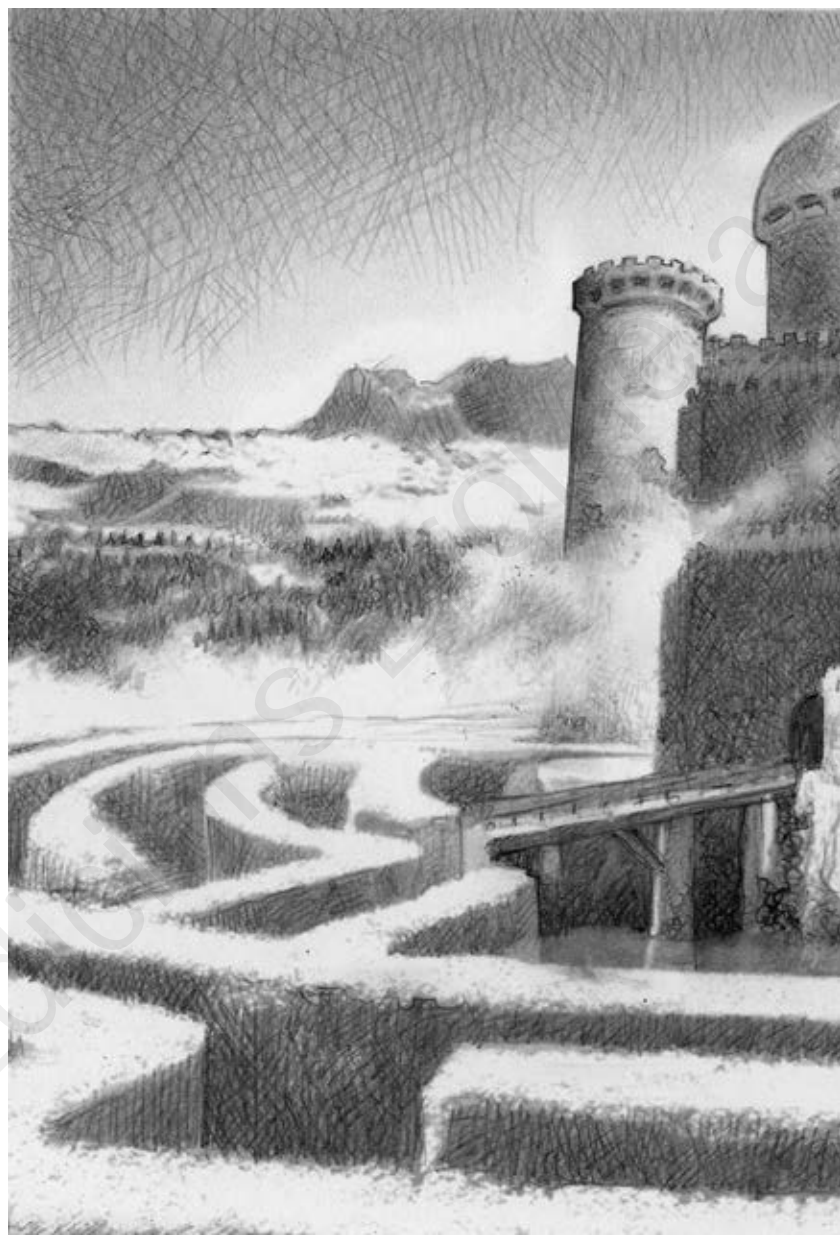

Pròleg

La primera neu ja havia emblanquit els cims de les muntanyes que, en un cercle quasi perfecte, amagaven l'extraordinari laberint que s'ocultava en l'interior. Tan sols dos passos estrets entre cingleres donaven accés al cau. Anys enrere n'hi va haver molts més, d'accessos, però tots van ser convenientment dinamitats per tal d'evitar les indiscrecions del món de fora. Guaites des de talaies foradades en la roca vigilaven els passos barrats amb tanques de troncs vestits amb fil espinós. Dins, el laberint formava un recinte emmurallat d'aspecte inexpugnable. Feia quasi cinc metres d'alt i, a bon pas, el seu perímetre demanava un bon grapat d'hores per a fer-li la volta.

Enmig, al cor de tot, es dreçava la fortalesa; sòlida, de roca i ferro, cosida a xemeneies, sense ornaments ni pompositats, tota una construcció rectangular amb quatre

torres circulars de reforç als cantons, i un pis central de base quadrada rematat amb una cúpula daurada. Un camí pelat, tot recte, d'uns dos-cents metres de llarg, feia de pont entre la fortalesa i el laberint. I, a banda i banda del camí, s'obria un fossat abismal, una corona circular a l'estil dels fossats defensius dels castells medievals, tot i que més perillós i aterridor que qualsevol altre que haguera pogut veure el més agosarat cavaller d'armadura. La seua profunditat garantia una mort ràpida i un descans etern entre roques, gel, i els esquelets que, des de les tenebres, veien la claror del dia com una llunyana línia grisenca travessant el cel inabastable. Sens dubte, semblava el fossat d'un autèntic castell de gegants.

Allà, a tir de pedra de les latituds polars, on el fred i les boires omplien l'aire de punxes de gel, es dreçava aquest cau ignot, el regne d'un boig, l'amagatall d'una ment malaltissa i enverinada per la saviesa de la paraula escrita. Es feia anomenar Oracle i tenia una obsessió: els llibres.

1

Aquella vesprada de tardor les ràfegues de vent no es posaven d'acord a l'hora de seguir una mateixa direcció. Els núvols grisos volaven desorientats a través del cel rufolós. Les fulles caigudes dels xops que recorrien la solitària avinguda del Molí s'envolaven i rodaven sense rumb. Eren poc més de les sis. Els fanals de l'avinguda s'havien acabat d'encendre mentre l'última claror del dia s'apagava a poc a poc.

Pol Box travessava l'avinguda enfundat en una gorra de llana, una bufanda que li cobria la boca i el nas, i un abric que li arribava fins als genolls. Després d'eixir de l'institut s'havia entretingut en el departament de prestats de la biblioteca per tornar-hi un llibre i llogar-ne un altre. A Pol li agradaven molt els llibres. De fet, li agradava molt el contacte físic amb els llibres. No sa-

bia explicar per què però li agradava veure's envoltat d'ells. Quan vaguejava pels passadissos de la biblioteca se sentia immensament acompanyat. Sobretot li agradaven els volums vells, els d'edicions amb un bon grapat d'anys als lloms, més encara si eren de tapes dures i folrats de pell. El professor Herrmann Ros, el seu tutor, li havia ensenyat que, amb els anys, els llibres folrats de pell desprenien una olor especial, l'aroma de les històries que es mantenien ocultes entre les seues pàgines; aromes d'aventura, de misteri, de mort, de felicitat; fins i tot aromes de saviesa. El professor Herrmann havia sabut obrir els ulls al seu protegit perquè gaudira dels secrets dels llibres des de la infantesa. Ara Pol es podia considerar tot un expert en lectures clàssiques d'evasió, almenys si es comparava amb els coneixements que alguns companys d'escola mostraven sobre la matèria. És clar que Pol jugava amb avantatge. Al pati de l'institut quasi sempre se'l veia perdut per algun racó, esmorzant tranquil·lament amb un llibre entre les mans. Els estudis no el preocupaven gens. Pol de vegades s'ensumava que devia tenir un cervell privilegiat o, almenys, no tan corcat com el de molts dels seus companys. Malauradament, els cervells privilegiats feien poca lliga amb els cervells poc acostumats a l'estudi. En conseqüència, Pol feia poca lliga amb els companys, sobretot perquè els companys se sentien com uns tanoques al seu costat. Normalment, l'ignoraven. Tanmateix, ni els més fanfarrons es veien amb cor de jugar-li males passades pel sol fet de ser el

número u, l'aplicat, l'Einstein de la classe. Per als seus companys, Pol era un cas a banda. Tots sabien que no tenia pares, que vivia sol amb un tutor. Però ningú no en sabia res més. I precisament això, el fet de no saber-ne res més, feia de Pol tot un misteri. Pol tan sols era «el que no tenia pares»; tota una desgràcia que marcava diferències. I, de vegades, distàncies.

A punt d'arribar a casa, Pol reconegué un cotxe negre que rodava lentament per l'altra banda de l'avinguda. Uns dies abans ja l'havia vist circulant així, de manera sospitosa, des de la finestra de la seua habitació. Era un cotxe llarg, un model que no va saber identificar però que li va recordar els antics Cadillac americans. Ara, amb l'enllumenat públic encés i l'avinguda deserta, la presència d'aquella ombra solcant l'asfalt en silenci no deixà de resultar-li, una vegada més, inquietant. L'avinguda estava deserta. I, com l'altra vegada, per més que mirà ací i allà, Pol tampoc no hi va veure una ànima.

Pol vivia en el número 22 de l'avinguda, en una planta baixa d'antiga soca, com la majoria de les que formaven el districte. La porta principal estava enfonsada en la façana. A la banda de fora, entre una bústia i un timbre electrònic, unes portes de ferro amb reixes a la part superior hi barraven el pas. Dins, dues columnes acanalades flanquejaven l'escala d'entrada. Al cim de les columnes, dos capitells coríntics sostenien el balcó central del pis superior. Els balcons de pedra clivellats, les gàrgoles d'ales trencades, o la solidesa dels murs en-

negrits refermaven la sensació de sumptuosa decadència que desprenia el casalot.

Pol va obrir una de les portes de reixa amb la clau. El cotxe negre passà de llarg per davant quan la tancava. A l'empара de la tərbola claror, Pol va fer una ràpida ullada entre els barrots cap a l'interior del vehicle. Van ser tot just un parell de segons. No res. Tanmateix, entre l'un i l'altre, sobtadament el cor li va fer un bot. Al seient del copilot, una figura seriosa i malcarada també li va fer una *ràpida ullada*. Duia un bastó de pom daurat entre les mans que feia girar parsimoniosament. Pol va tenir la desagradable sensació que els ulls que el miraren no eren ulls sinó llums, dues llums blanques i fredes com el gel.

Però tan sols fou una sensació. El cotxe passà de llarg. Pol pujà els escalons i entrà a casa.

–El professor és al seu despatx.

Byron, el majordom, va aparéixer pel vestíbul mentre Pol s'alliberava de les peces d'abric. Byron era un home de mitjana edat, alt i robust, d'aspecte impecable, tot un pou d'eficàcia i discreció en les seues tasques. Per a Pol era el majordom. Per al professor Herrmann, Byron era, senzillament, Byron, el seu ajudant i còmplice des de feia més de quaranta anys.

–Gràcies, Byron –somriqué Pol penjant-li l'abric i la bufanda del braç–, aniré a dir-li que he vingut.

–Molt bé.

El despatx del professor era a l'altra banda de la casa, al final d'un corredor laberíntic que prèviament donava

Un Cadillac!, ja en
queden pocs per ací.

accés a la cuina, un menjador, dos lavabos, la biblioteca, una sala de jocs que incloïa una taula de billar francès, un saló destinat a les visites, i un altre dedicat a l'oci audiovisual. El sòl encatifat, les parets revestides a mitja altura amb fusta de roure i cobertes de tapissos i d'obres d'art, i el gust per un mobiliari robust, d'estil clàssic, on no faltaven les vitrines, les butaques d'orelles o els rellotges de peu, convertien la casa en una espècie de paradís de l'antigor on la pau fins i tot es podia assaborir mentre, enllà dels murs i del barri, el món rodava frenètic.

Pol guaità per la porta entreoberta del despatx del professor. El professor Herrmann estava assegut a la taula, capficat amb una llista de clients i comandes pendents de les quals no havia trobat pistes fiables pels conductes habituals. Molt temia que tard o d'hora hauria de moure els fils del mercat negre de la bibliofília si volia aconseguir resultats. La reputació tenia un preu. I ell s'havia convertit en un antiquari de llibres amb una reputació irreprotxable. El negoci de compravenda de llibres i documents antics era completament legal. Potser no ho devia ser tant quan no hi havia altre remei que deixar-se caure pels baixos fons del mercat negre. Però els bons clients no es conformaven amb qualsevol facsímil fet de paper reciclat. I una comanda era una comanda; com un manament de Déu. Un *Tractat de la Gnomònica* del 1717, el *Codex Romanoff* de Leonardo da Vinci, un catecisme cristià del 1897, la primera guia d'horaris de trens del món publicada a Anglaterra... Tot havia existit i molts

d'aquests volums i documents encara existien en forats perduts del planeta. La qüestió era, en quins.

–Ja he tornat, professor –anuncià Pol sense arribar a obrir la porta del tot.

El professor alçà la vista per damunt de les ulleres redones.

–Endavant, Pol. Com t'ha anat a la biblioteca? –li preguntà. El professor tenia una veu greu que encaixava perfectament amb el seu caràcter seriós i de vegades temperamental. No era tan alt com Byron, i conservava un port atlètic i trempat, fruit del seu passat de rodamón incansable a través dels cinc continents.

Després de furgar en la motxilla, Pol deixà el volum que havia manllevat damunt de la taula. De seguida el professor féu un gest com si acabara de retrobar-se amb un vell amic.

–Wilkie Collins! –exclamà agafant el llibre–. *La pedra lunar!* El robatori del diamant maleït! Crims, suïcidis... No està gens malament.

Pol va somriure mentre tornava el llibre a la motxilla. El timbre del carrer se sentí, de sobte, en la llunyania. Tot just un minut després, quan Pol reulava cap a la porta, Byron hi entrà amb certa precipitació. El seu rostre sempre relaxat es veia tensat per una notícia tan inesperada com catastròfica. El professor se n'adonà de seguida, i en la mirada de Byron captà un missatge al vol: Pol havia de tocar el dos.

–Cap novetat, Byron? –preguntà el professor, seriós.

–Té una visita, professor.

–Molt bé...

–Jo me'n vaig –va dir Pol, acomiadant-se amb la mà, però ensumant-se algun mal auguri. Byron sabia de sobres que Pol no era cap ximplet, i estava segur que el xicot no tardaria a traure el nas de l'habitació per esbrinar què passava. No obstant això, esperà a sentir-lo pujar per l'escala.

–Són *ells* –murmurà Byron, tot seguit, mirant el professor als ulls. El professor va sentir una inesperada xafogor per tot el cos. De sobte, imatges del passat començaren a rodar-li pel cap a una velocitat vertiginosa. Records adormits o quasi oblidats el retornaren a la seua altra vida, una altra vida ja tan llunyana, que fins i tot li féu l'efecte que no l'havia viscuda mai. I en aquella vida estaven ells, sempre ells, els homes que havien venut la seua ànima a l'enemic número u de la bibliofília. Es feia anomenar Oracle i vivia d'esquena al món, en un regne ocult i, deien, que ignorat per les lleis terrenals.

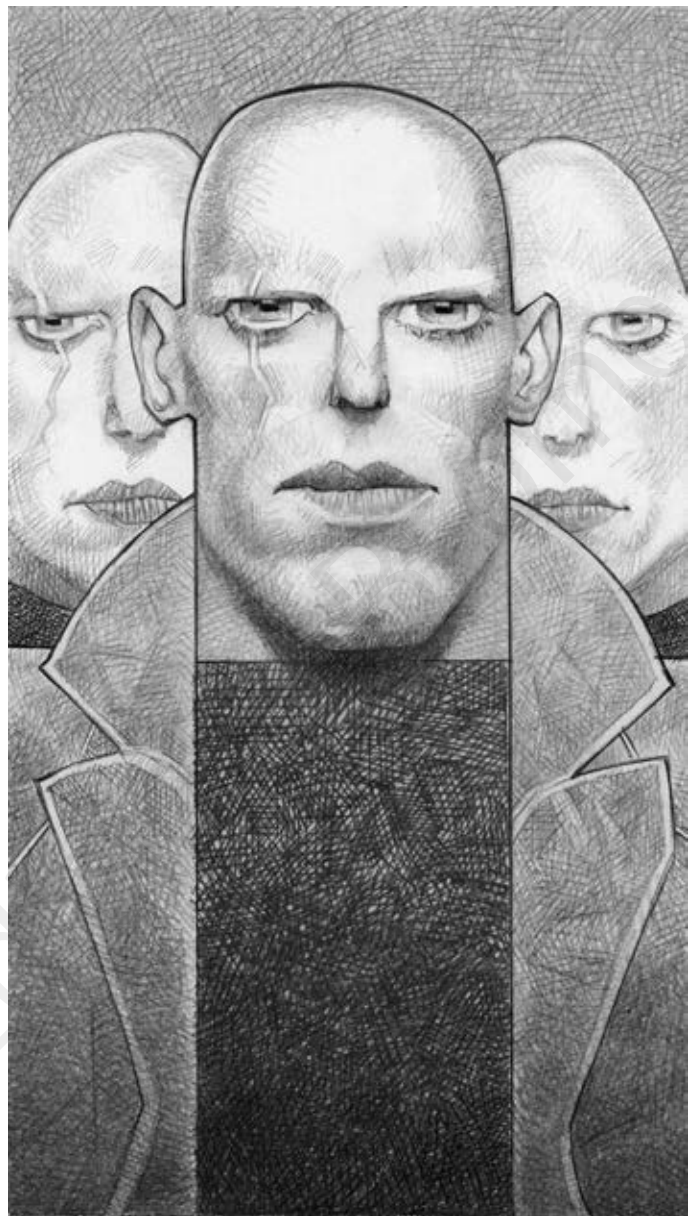
–De manera que encara existeixen –va dir el professor mentre feia per pensar de pressa.

–En són tres: un lloctinent i dos ajudants. Sens dubte són sicaris d'Oracle. Porten les marques. El que du la veu cantant s'anomena Escalpel.

–Escalpel?

–Així s'ha presentat. Ha demanat per vosté.

El professor afirmà amb el cap. L'allau de records no el deixava pensar amb claredat.

–Oracle –murmurà amb cert to de nostàlgia en la veu:–
feia molts anys que no sentíem aquest nom, veritat, Byron?

–Un bon gratat, professor, tants com en té el nostre Pol.

El professor pensà en el seu protegit. Semblava que un secret molt ben guardat estava a punt d'eixir a la llum. El professor i Byron es miraren als ulls. Tant l'un com l'altre havien fet sempre per mantenir Pol al marge de tot però, amb tota la resignació del món, comprenien que, potser, això estava a punt de canviar... si cap miracle no ho impedia.

–Dus-los a la sala de jocs –va dir el professor–. I vigila, Byron! Sigues amable. Ofereix-los qualsevol cosa del bar. Acudiré de seguida.

Les ordres es van dur a terme al peu de la lletra. Byron va obrir la porta de reixa i convidà els tres visitants a entrar-hi. Dos vestien de manera idèntica, amb abrics lluents de pell color cendra. Tenien els caps afaitats. No parlaven. Els rostres, tots marcats amb una cicatriu, semblaven de granit modelat a colp de martell. No mostraven cap emoció. Escalpel, el lloctinent, no era tan corpulent com els altres dos. Duia un bastó que li donava cert aire aristocràtic. També tenia el cap afaitat, però a diferència dels altres mostrava una actitud ufanosa i insolent. Tenia ulls de serp i les seues rialletes sonaven com el cascavell del rèptil anunciant l'atac.

–El professor Herrmann hi vindrà de seguida –va dir Byron quan entraven a la sala de jocs.

Escalpel va fer un gest d'aprovació mentre seguia el majordom. De sobte, es quedà clavat a terra, absolutament meravellat, sense prou ulls per admirar la sala on Byron els havia fet entrar. Hi havia la taula de billar, amb les boles i un parell de tacs a sobre; dianes amb dards; un parell de tauletes amb partides encetades d'escacs...

–Caaaram! –exclamà–. Quina meravella! El professor sap com matar el temps lliure. És tot un expert. Un assassí professional!

Byron, que s'havia plantat en un costat, va seguir quiet com una estàtua.

–I açò? –s'interessà Escalpel completament extasiat.

–Peces d'escacs –contestà el majordom–, tallades en marfil de morsa. Escoceses. Molt valuoses.

Eren en una vitrina tancada amb un pestell corredís. Escalpel el va obrir amb la punta del bastó. Una de les portes es va alliberar mig pam del marc. Escalpel acabà d'obrir-la i agafà una de les peces, un peó. Era d'un color verdós amb vetes blanquinoses. Els globus oculars de totes les figures, fins i tots les dels cavalls, mostraven les retines en forma de puntets minúsculs foradats en el marfil. Mirant les peces, Escalpel pensà que semblaven patir els efectes d'un estat hipnòtic.

–El professor no les fa servir mai –va dir Byron, amb l'esperança que Escalpel retornara el peó al seu lloc sa i estalvi.

Així va ser. Escalpel deixà la peça al seu lloc i s'oblidà de la vitrina. Byron la tancà a l'acte i es tornà a quedar

plantat al seu costat mentre l'altre tafanejava amunt i avall, i els dos goril·les seguien quiets a l'entrada del saló. De reüll va veure que Escalpel feia relliscar la punta del bastó per sobre del feltre verd de la taula de billar.

–Sempre m'ha agradat aquest joc de boletes –va dir Escalpel fent-li un colpet a la bola roja–. Els impactes sonen secs, com ossos partits per la meitat.

–Desitgen prendre alguna cosa? –preguntà Byron seguint instruccions.

Escalpel continuà el seu recorregut particular pel saló.

–No volem prendre res –murmurà quasi per compromís, com si li importara un rave l'oferiment–. Però si el professor pensa fer-nos esperar una eternitat haureu d'anar enllestint les habitacions dels convidats. De segur que en una cova com aquesta n'hi ha més d'una.

–Això no serà necessari. –La veu del professor semblà retronnyir per tot el saló.

Escalpel féu mitja volta, sorprés. Somrigué (o féu sonar el cascavell). El professor el mirava des del llindar de la porta.

–Oh! –exclamà Escalpel mentre travessava de nou el saló–. Quin honor! –Tan sols li faltà fer una reverència quan arribà a la seua altura. Pura comèdia.– Tinc el privilegi de trobar-me davant del professor Herrmann Ros, membre de la Societat Fust-Schöeffer-Gutenberg?

El professor tancà la porta.